

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026-2029

Algemeen	
Onderwerp	Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026-2029
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Milou Welsink
Eenheid	GGD
E-mail	m.welsink@ggdgv.nl
Kenmerk	DOC-25013048
Datum	02-10-2025

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Instemmen met het Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026-2029
Voorstel 2.	Instemmen met de Reactie op zienswijzen inzake de startnotitie
Voorstel 3.	Instemmen met de Aanbiedingsbrief voor gemeenteraden

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
15-09-2025	Ambtelijk overleg PHP	Adviseren	De ambtelijke werkgroep adviseert positief over dit PHP.
16-10-2025	Directieoverleg	Adviseren	
30-10-2025	Portefeuillehoudersoverleg	Beleidsplan + reactie op zienswijze vaststellen door portefeuillehouders met mandaat	
Uiterlijk 31-12-2025	Gemeenteraden	Vaststellen Beleidsplan PHP – via colleges - door gemeenteraden	

Toelichting

Beknopte toelichting

Het Preventie- en Handhavingsplan (PHP) Alcohol en Middelen 2026–2029 is een regionaal beleidsplan dat wettelijke verplichtingen invult vanuit de Alcoholwet en de Wet publieke gezondheid. Het plan bevat doelstellingen en maatregelen gericht op preventie van middelengebruik en handhaving van de Alcoholwet. De focus ligt op jongeren, jongvolwassenen en 55-75-jarigen. Nieuw in dit plan is de integrale aandacht voor roken en vaperen, waarmee de middelenpreventie wordt samengebracht in één samenhangend programma.

Het plan bouwt voort op eerdere successen, zoals de daling van alcoholgebruik onder jongeren, maar speelt ook in op nieuwe uitdagingen, zoals het toenemende vaperen en het relatief hoge cannabisgebruik. Concreet wordt ingezet op vier pijlers: (1) voorlichting en educatie, (2) signalering en ondersteuning, (3) sociale en fysieke omgeving en (4) regelgeving en handhaving.

Met de vaststelling van dit plan geven de regiogemeenten (inclusief Eemnes) invulling aan de wettelijke taak, ook versterkt het de regionale samenwerking en draagt het bij aan landelijke

ambities uit het Nationaal Preventieakkoord, GALA en IZA.

Argumenten

1.1 Voldoen aan een wettelijke verplichting uit de Alcoholwet.

In artikel 43a van de Alcoholwet is bepaald dat de gemeenteraad iedere vier jaar verplicht is een preventie- en handhavingsplan alcohol vast te stellen. Een soortgelijke bepaling staat ook in de Wet publieke gezondheid. In het PHP moet in ieder geval worden aangegeven:

- a) wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- b) welke acties ondernomen worden om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen, al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet publieke gezondheid;
- c) de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- d) welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden

1.2 Gezondheidswinst door preventie

Vroegtijdige preventie voorkomt gezondheidsproblemen en maatschappelijke kosten. Daarbij draagt een verantwoord alcohol (en middelen) gebruik bij aan een veiliger samenleving en worden overlast en onveilig situaties, bijvoorbeeld in het uitgaansleven, verminderd.

1.3 Aansluiting bij landelijke akkoorden (NPA, GALA, IZA)

Het PHP sluit aan bij landelijke doelstellingen, waardoor extra middelen (zoals IZA) beschikbaar zijn. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat toekomstige subsidies kunnen worden aangewend om de aanpak verder te versterken.

1.4 Efficiënte regionale samenwerking

Gezamenlijke uitvoering met de GGD, regionale ketenpartners en regiogemeenten voorkomt versnippering en verhoogt de efficiëntie en de effectiviteit.

Kanttekeningen

1.1 Afhankelijkheid van partners

Het succes van het PHP hangt af van samenwerking met partners zoals scholen, sportclubs en ouders; dit vraagt blijvende inzet en coördinatie en bestuurlijk draagvlak voor het voorgestelde beleid.

1.2 Mogelijke aanvullende financiële vraag

De structurele middelen zijn beperkt; intensivering, met name op het thema vaperen, kan in de toekomst extra financiering vereisen. Wanneer in 2026 het aanvullende zorg en welzijn akkoord wordt vastgesteld, dan is vanuit deze middelen toereikend budget.

Bijlagen

Nummer	Omschrijving
1	Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026-2029
2	Reactie op zienswijzen inzake de startnotitie
3	Aanbiedingsbrief voor gemeenteraden
4	Sanctiestrategie en stappenplan (ter kennisname)